

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.1693/2016/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke

. Pálosi-Magyari László előadó bíró

. Kiss Sándor bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. március 16.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más
bűncselekmények

Terhelt(ek): ... I. rendű terhelt, ... II. rendű
terhelt,

... III. rendű terhelt

Elsőfok: émi Járásbíróság 2015. november 2. napján
tárgyaláson meghozott 6.B.551/2014/22. számú
ítélete

Másodfok: émi Törvényszék 2016. szeptember 19. napján
nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.19/2016/9.
számú végzése

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: ... I. r. terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A csalás büntette miatt ... és két társa ellen indult büntetőügyben

a Kúria az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Járásbíróság 6.B.551/2014/22. számú ítéletét és a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.19/2016/9. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] A Veszprémi Járásbíróság 6.B.551/2014/22. számú ítéletével három terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálattal érintett ... I. rendű terheltet társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt 1 év 10 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtön fokozatban rendelte végrehajtani, rendelkezett az I. r. terhelt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontjáról, a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az I. rendű terhelt tekintetében az általa és védője által elsődlegesen felmentés, másodlagosan hatályon kívül helyezés végett bejelentett fellebbezés folytán eljáró Veszprémi Törvényszék 3.Bf.19/2016/9. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [3] Az irányadó tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt kérésére a II. rendű terhelt bankszámlát nyitott - tudva, hogy ez bűncselekmény elkövetéséhez szükséges - majd a számlaszámot átadta az I. r. terheltnek. Ezt követően a III. rendű terhelt több alkalommal felhívta a **cég 1** sértett főkönyvelőjét, és őt megtevesztette azzal, hogy magát **személy 1**, a **cég 2** ügyvezetőjének adta ki. Jogtalan haszonszerzés végett a telefonban azt közölte könyvelővel, hogy a **cég 2** bankszámlaszáma megváltozott, a 2013. április havi munkabért e megváltozott bankszámlaszámra kéri teljesíteni. Az I. rendű terhelt jogtalan haszonszerzés végett az általa létrehozott ... e-mail címről egy e-mailt is küldött **könyvelőnek**, melyben megtevesztette őt azzal, hogy magát **személy 1-nek** feltüntetve közölte: a **cég 2** bankszámlaszáma megváltozott, és megadta a II. rendű vádlott által létrehozott bankszámla számát. A Könyvelő 2013. május 27-én 12:22 órakor átutalt 101.227,9 eurót a fenti bankszámlaszámra abban a téves feltevésben, hogy a fenti összeget munkabér címén a **cég 2**-nek fizeti ki. Az I. rendű és a III. rendű terhelt a bankfiókhoz szállította a II.

rendű terhelte, akit az ügyintéző 14:39 és 14:40 között tájékoztató, hogy milyen összegű átutalás érkezett. A II. rendű terhelte a 101.227,9 eurót nem vette fel, továbbutalása iránt nem intézkedett, de jelezte az I. r. terheltnak, hogy a várt összeg megérkezett. Amikor **a könyvelő** észlelte, hogy az átutalás nem a **cég 2** számlaszámára történt, a tranzakciót leállítani már nem tudta, a célszámlán azonnal jóváírták az összeget. Ezután a város 1 OTP-fiók vezetőjét kérte meg, hogy annak zárolása iránt intézkedjenek.

A II. rendű terhelte által nyitott számlát 16 óra 20 perckor zárolták. 16 óra 40 perckor az OTP város 2 fiókjában egy ismeretlen személy a II. rendű terhelte által aláírt átutalási megbízással a jóváírt összeg nemzetközi átutalását kívánta kezdeményezni, azonban a zárolás miatt ez nem történt meg.

A II. rendű terhelte 2013. május 29-én 13 óra 20 perckor az OTP város 2 fiókjában téves utalásra hivatkozással kérte az átutalt összeg visszautalását, melyet a zárlatra figyelemmel teljesíteni nem lehetett, de a szándékát rögzítő írásbeli nyilatkozatot a bank átvette.

A terheltek 29.265.998,169 forint kárt okoztak a **cég 1** sértettnek, mely a számla zárolása és a pénzösszeg lefoglalása, majd a sértett részére történő kiadása útján megtérült.

- [4] A tényállás részének tekintendő továbbá a Veszprémi Járásbíróság 6.B.551/2014/22. számú ítéletének 16. oldal 2. bekezdésében leírt ténybeli következtetés, hogy a III. rendű terhelte közreműködött az átutalási megbízás aláíratásában, ő bízott meg egy hajléktalan személyt az átutalás (2013. május 27-én 16 óra 40 perckor történt) kezdeményezésével.
- [5] A jogerős ügydöntő határozat ellen ... I. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [6] Elsődlegesen a jogerős határozat hatályon kívül helyezését kérte a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján, arra hivatkozással, hogy a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjában írt eljárási szabálysértés történt: az eljáró bíróságok nem indokolták, mi alapján vetették el az I. rendű és a II. rendű terhelte egyebekben elfogadott vallomásának azt a részét, hogy cselekményüket megbánva szerették volna a sértettnek a pénzt visszautaltatni, nem állt szándékukban azt a bankszámláról (másnak) továbbutalni vagy készpénzben felvenni.
- [7] Másodlagosan a büntetés enyhítését kérte a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján, érdemben azzal az indokolással, hogy a jogerős határozat a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével, tévesen mondta ki az I. r. terhelte bűnösségét befejezett bűncselekményben.
- [8] Álláspontja szerint a tényállás alapján a bíróság helytelenül vonta le azt a következtetést, hogy az átutalt összeg kikerült a sértett rendelkezési joga alól, így a bűncselekmény befejezett. Hivatkozott rá, hogy a BH 1982. évi 323. számon közzétett eseti döntésben írtakat a jelen ügyre analóg módon értelmezve megállapítható: a sértettnek nem csak reális lehetősége volt rá, hogy a pénzt birtokba vehesse, hanem ténylegesen hozzá is jutott - a tettesek

azok, akiknek nem volt reális esélye hozzájutni a pénzhez, mely az átutalást követően szinte azonnal zárolásra került. Ezt figyelembe véve nincs helye a befejezett bűncselekmény megállapításának, nem is kell mérlegelni egyebekben sem cáfolható védekezésüket, hogy nem állt szándékukban hozzájutni a pénzhez.

- [9] A BH 2007. évi 77. számon közzétett eseti döntésre hivatkozva kifejtette, hogy ha a tettes megvalósítja a „saját hatáskörébe tartozó” tényállási elemeket, majd várja az eredmény bekövetkeztét, mindaddig csak kísérleti szakról beszélhetünk, amíg az eredmény be nem következik. A védő álláspontja szerint a jelen esetben a pénznek a tettesek részére történő kifizetése vagy másik bankszámlára történő átutalása lett volna az eredmény, olyan tranzakció, ami után a sértett véglegesen elvesztette volna rendelkezési jogát a pénz felett.
- [10] A Legfőbb Ügyészség átiratában indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot az I.r. terhelte vonatkozó részében a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn.
- [11] Kifejtette, hogy az indítvány állításával szemben a Veszprémi Járásbíróság indokolási kötelezettségét hiánytalanul teljesítve, részletesen számot adott arról, hogy az I. rendű terhelt folytatólagos gyanúsított kihallgatásán tett, a bűncselekmény beismerését tartalmazó vallomását vette alapul a tényállás megállapításakor, mert azt a II. rendű terhelt, **tanú 1, tanú 2 és a könyvelő** tanúk vallomása is alátámasztotta.
- [12] Alaptalannak tartotta a téves jogi minősítésre történő hivatkozást is, e körben hivatkozott rá, hogy a sértett a pénzösszeg átutalását leállítani már nem tudta, mert az az OTP Bank számláján azonnal jóváírásra került - ezzel a terheltnek rendelkezési joga megnyílt, a sértettnek a rendelkezési jog gyakorlására már nem volt lehetősége, csak annyit tudott elérni, hogy a pénzüintézet a (cél)számlát zárolta.
- [13] A Kúria megállapítja, hogy a felülvizsgálati indítvány az I. rendű. terhelt védője által megjelölt egyik okból sem alapos.
- [14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak: a Be. 423. § (1) bekezdése kimondja, hogy felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A Be. 423. § (4) és (5) bekezdése kimondja továbbá, hogy a Kúria a megtámadott határozatot főszabályszerűen csak a felülvizsgálati indítvánnyal

megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül, ez alól kizárólag a 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt ok jelent kivételt.

- [15] Az indítvány hivatkozásainak logikai sorrendjét tekintve elsőként azt szükséges megállapítani, hogy a jogerős határozat a megállapított tényállás alapján helyesen minősítette befejezett bűncselekménynek.
- [16] A csalást a Btk. 373. § (1) bekezdése szerint az követi el, aki ki

jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz. A kár a Btk. 459. § (1) bekezdés 16. pontja szerint e törvény eltérő rendelkezése hiányában a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés.

- [17] A bűncselekmény elkövetési alakzatát illetően a védői álláspont annyiban helyes, hogy a *másik* bankszámlára történő átutalás után a sértett véglegesen elvesztette rendelkezési jogát a pénz felett – téves azonban az az okfejtés, hogy a jelen ügyben mindez nem történt meg. A II. rendű terhelt által létrehozott bankszámla, melyre a megtévesztés hatására a sértett a pénzt átutalta, számára idegen volt. Így vagyonában az értékcsökkenés, vagyis a büntetőjogi eredmény már ezzel a tranzakcióval bekövetkezett.
- [18] Ennek következtében az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó hivatkozás két okból sem alapos.
- [19] Elsőként azért nem, mert az indokolásnak a büntetőjogi szempontból *lényeges* tények megállapításához vezető mérlegelésre kell kiterjednie: a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjának megfogalmazása szerint csak az vezet hatályon kívül helyezéshez, ha a bűnösség megállapítása [...], a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása [...] tekintetében az indokolási kötelezettség elmulasztása oly mértékű, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.
- [20] A jelen ügyben a védői hivatkozással ellentétben nem volt jelentősége az átutalás jóváírása, vagyis az eredmény bekövetkezése *utáni* terhelti tudattartalomnak. A kár a már kifejtettek szerint ezzel bekövetkezett. A sértett kérésre eljáró, de tőle független (adott esetben a kérés megtagadására is jogosult) harmadik személy, az OTP Bank Nyrt. már csak abban működhetett közre, hogy a terheltek a célzott hasznot ne tudják realizálni – a haszon tényleges megszerzése azonban tényállásnak nem eleme, a befejezett bűncselekmény megállapításának nem feltétele. A terhelteknek önkéntes eredményelhárításra már nem volt lehetősége (és ilyen okra a felülvizsgálati indítvány sem hivatkozott), azonban már 2013. május 27-én 14 óra 40 perc és 16 óra 20 perc között módjukban állt volna intézkedni a kár megtérítése, a jóváírt összeg visszautalása iránt. Ezzel ellentétben a III. rendű vádlott által megbízott hajléktalan személy aznap még külföldi átutalást kezdeményezett – ez már egy *harmadik* bankszámla lett volna, a tranzakciót azonban elutasították. A II. rendű terhelt csak mindezeket követően adott megbízást a zárlat miatt tudottan nem teljesíthető visszautalásra. Így az eljáró bíróságoknak valóban nem kellett szükségszerűen mérlegelniük azt a védekezést, hogy a terhelteknek nem állt szándékukban hozzájutni a pénzhez – a védő hivatkozásával ellentétben azért nem, mert a kártérítés szándéka már a fentiek alapján kizárható, a bűncselekmény befejezését követő egyéb tudattartamuk pedig irreleváns.
- [21] Mindazonáltal a Veszprémi Járásbíróság ítéletének a 12. oldaltól a 14. oldal 4. bekezdéséig terjedő részében pontról pontra számot adott arról, hogy miért fogadta el hitelt érdemlőnek az I. rendű.

terhelt folytatólagos gyanúsítottai vallomásnak egyes tényállításait, azokat az egyéb bizonyítékok miként támasztották alá. Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított felülvizsgálati indítvány másodlagosan ez okból sem alapos.

- [22] A Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértés az ügyben nem történt, ezért a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.
- [23] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. március 16.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Pálosi-Magyari László s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
Schulz Oszkárné
tisztviselő